

**Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí**

Zápis z 13. jednání pracovní skupiny pro životní prostředí

Termín jednání: 28.01.2019

Místo jednání: Krajský úřad Jihomoravského kraje, místnost č. 240

Účastníci jednání: viz prezenční listina

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

Program jednání:

1. Zahájení
2. Organická hmota v lese
3. Výpar z vodní plochy
4. SPÚ a KPÚ
5. Obnova větrolamů
6. Vodní nádrže v lese
7. Pomocné látky v půdě
8. Navýšení hladiny střední nádrže NMN
9. Různé (setkání s náměstkem MZe – panem Ing. Kendíkem; Novela zákona o odpadech, Diskuze o návrzích témat pro další jednání PS)
10. Závěr

1. Zahájení

- Ve 13:00 hodin pan Ing. František Havíř přivítal přítomné členy pracovní skupiny pro životní prostředí (PS) a představil program jednání. Všechny body programu s informacemi o daných tématech vč. grafického zobrazení jsou dostupné ve formě prezentace v příloze zápisu – Příloha č. 1 – PS RSK 28.01.2019.

2. Organická hmota v lese¹

- Členům PS byly představeny informace o současném stavu organické hmoty v lese v Jihomoravském kraji (JMK):
 - Odumřelou organickou hmotu tvoří tzv. mrtvé dříví a půdní organická hmota.
 - Mrtvé dříví je tvořeno pařezy a ležícím mrtvým dřívím (hroubí + nehroubí).
 - Půdní organická hmota je soubor všech odumřelých organických látek rostlinného a živočišného původu v různém stupni rozkladu.
- Bilance uhlíku v odumřelé organické hmotě v JMK:
 - zásoba v půdách: 94,38 t C/ha
 - zásoba v mrtvém dříví: 4,59 t C/ha
 - zásoba celkem: 98,97 t C/ha
 - 1 m³ hroubí (zásoby porostu) společně s nehroubím = 0,26 t C u jehličnatých dřevin a 0,42 t C u listnatých dřevin.
 - V půdách a mrtvém dříví v JMK na ploše 1 ha je průměrná zásoba uhlíku odpovídající 380 m³ jehličnatého dříví nebo 236 m³ listnatého dříví.
- Významným rozdílem v uložení uhlíku v lesních půdách oproti zemědělským půdám je vysoký podíl uhlíku v povrchové vrstvě humusu – podle NIL – 12,35 t C/ha.
- Povrchový humus má silnou infiltrační a retenční schopnost.

¹ Údaje k tomuto bodu programu převzaty z výsledků Národní inventarizace lesů 2011-2015.

Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

- Jeden kilogram humusu může zadržet až **tři kilogramy vody**,
- jeden kilogram suchého písku naopak jen **dvě stě gramů** a
- jeden kilogram minerální půdy zadrží **půl kilogramu vody**.
- Současný dotační titul (DT) OPŽP je nevyužívaný, není ani jasné, jak by byl kontrolovaný, DT není cestou zvyšování organické hmoty.
- PS navrhuje zrušení všech DT nebo pobídek ke spalování štěpky z lesa.
- PS navrhuje, aby LČR vyhlašovaly soutěže pro lesní těžbu s podmínkou ponechání podrcené štěpky v lese.
- Po krátké diskuzi nad projednávaným tématem bylo navrženo a přijato následující usnesení:
 - **Usnesení č. 1:**
 - Pracovní skupina pro životní prostředí navrhuje RSK JMK přijmout usnesení:
 - RSK JMK žádá:
 - o zrušení všech dotačních titulů nebo pobídek ke spalování štěpky z lesa, stejně jako zákaz odvozu slámy z pole pro jiné použití než v živočišné výrobě,
 - ministra zemědělství, aby LČR vyhlašovaly soutěže pro lesní těžbu s podmínkou ponechání podrcené štěpky v lese.
 - Přítomna nadpoloviční většina všech členů PS
 - **Usnesení konsensuálně přijato**

3. Výpar z vodní plochy

- PS byla seznámena s daty o vodních ztrátách způsobenými výpary z vodních ploch:
 - Např.: v povodí Lužnice dosahuje ztráta výparem z celkové plochy rybníků hodnoty 3 m³/s (redukována o srážky odpovídá poklesu průtoků srovnatelnou s úrovní 355 denního průtoků a násobně převyšovala minimální pozorovaný průtok ve vodoměrné stanici).
 - Srovnání:

Lokalita	mm/rok
Mrtvé moře	2 400
Jezero Čad	2 260
Španělsko a jižní Francie	1000 – 1 500
Francie – vnitrozemské vody	660 - 700
Ženevské jezero	650
Německo – severní regiony	450 - 700
Alpská jezera (nad 2000 m. n. m.)	200
Jihomoravský kraj	770

- Další informace naleznete v prezentaci v příloze č. 1 – slide 9–15.
- Na základě představených informací bylo PS přijato následující usnesení:
 - **Usnesení č. 2:**
 - Budování mokřadů a rybníků bez možnosti regulace:
 - je opatření v krajině vítané z pohledu potřeb a rozmanitosti životního prostředí a krajiny,
 - není však opatření k zadržování vody v krajině.
 - Přítomna nadpoloviční většina všech členů PS
 - **Usnesení konsensuálně**

Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

4. SPÚ a KPÚ

- K projednanému bodu o KPÚ – SPÚ bylo PS navrženo a posléze i přijato následující usnesení:

- **Usnesení č. 3:**
 - Pracovní skupina pro životní prostředí opakuje požadavky na zvýšení kompetencí SPÚ při KPÚ a na navýšení rozpočtu SPÚ.
 - Pracovní skupina pro životní prostředí navrhuje, aby SPÚ zpracované PD byly předané obcím, které mají zájem a zrealizují společná zařízení, obsažená v KPÚ, s podporou SFŽP rychleji než SPÚ.

- Přítomna nadpoloviční většina všech členů PS
- **Usnesení konsensuálně**

5. Obnova větrolamů

- Členům PS byly představeny informace o nových podmínkách OPŽP k obnově větrolamů. Pokud nedojde k úpravě pravidel OPŽP, bude obnova větrolamů zastavena. Připravenou V. etapu do aktuální výzvy LČR nepodávají. Návrh dotačního titulu pod PRV (MZe) s objemem finančních prostředků asi 30 mil. Kč/rok.

- K projednanému bodu bylo PS navrženo a posléze i přijato následující usnesení:

- **Usnesení č. 4:**
 - Pracovní skupina pro životní prostředí navrhuje RSK JMK přijmout usnesení: Jihomoravský kraj požaduje vytvoření nového dotačního titulu – Obnova a výsadba větrolamů v JMK – v rámci PRV pro období 2021 - 2027 za podmínek platných pro lesní porost.

- Přítomna nadpoloviční většina všech členů PS
- **Usnesení konsensuálně**

6. Vodní nádrže v lese a

7. Pomocné látky v půdě

- K projednávanému tématu byly členům PS představeny informace o:
 - Efektivnosti navržených nádrží a odhadovaných nákladech;
 - Obnově stávajících a výstavbě nových vodních nádrží;
 - Využití mapových děl – „ortofoto“;
 - „Digi“ terénu;
 - 2 typech indexů (mapa vhodnosti – identifikace vhodných míst), přezkoušeno v terénu na lesních správách, verifikace teoretických dat.

- Aktuální stav:
 - **Studie pro 62 malých vodních nádrží – 240 000 m³ vody, za 120 mil. Kč = 10 rozpočtů LČR JMK,**
 - nyní – oponentura – Povodí, MENDELU, HZS,
 - potřeba ponechat vodní plochy v lese v PUFL,
 - příprava plánu a rozpočtu dle generelu,
 - pomocné látky v půdě = látky, které pomáhají tvorbě a stabilizaci sorpčního komplexu, stabilizují tak vodní režim a zvyšují retenční schopnost půdy. Pracovníci VÚMOP slíbili dopracování ekonomiky používání

Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

- **Bez usnesení do doby zpracování oponentury ke studii malých vodních nádrží v lese;** podobně i u pomocných látek v půdě bude znovu projednáno po dopracování ekonomiky používání.
- Další informace viz příloha č. 1 – slide 19–21.

8. Navýšení hladiny střední nádrže NMN

- Členům PS byly představeny informace o aktuálním stavu: začaly práce – formální žádost ze strany Povodí již byla předložena, nicméně kompletní žádost vč. všech povinných příloh bude předložena nejdříve v 3/2019, tedy nejdříve od 3/2019 začne projednávání, poté to bude trvat min. 18 měsíců.

9. Různé:

A) Setkání s náměstkem MZe – panem Ing. Kendíkem

Seznam témat:

1. Zásadní roli v problému VODA hraje způsob hospodaření na zemědělských a lesních půdách
2. JMK má o 5 % menší zalesnění, než je průměr ČR
3. Přehled ploch JMK – 78 % ZPF, PUFL
4. Podmínkou zadržení vody v krajině a zlepšení mikroklima je zvýšení pestrosti krajiny (zvýšení stálezelených ploch) – kukuřice, řepka, ...
5. Organická hmota v půdě, posklizňové zbytky na poli, v lese. Nepoužívat na půdy kaly z ČOV
6. Závlahy jsou pouze doplňkové opatření
7. Problém sucha neodstraníme, definovat nově LFA
8. Další opatření jako dešťovka, mokřady, malé nádrže jsou diskutabilní, mnohé vykazují zápornou vodohospodářskou bilanci
9. Bilance vody – revize povolených odběrů
10. Stavba dalších vodních děl
11. Pozemkové úpravy – zvýšit pravomoci SPÚ

Cíle:

1. 60 000 ha zemědělských půd, na základě údajů VÚMOP a letecké „přebonitace“ zařadit do ploch nevhodných pro zemědělskou produkci
2. Povinnost projektanta a SPÚ při pozemkových úpravách dbát zásad protierozní ochrany s podmínkou výkupu půdy a realizace
3. Dotace na půdoochranné technologie
4. Dotace na pěstování sóji a vojtěšky
5. Protierozní vyhláška s přísnějšími limity
6. Prohlášení vody za veřejný zájem
7. Zrušení všech dotačních titulů nebo pobídek ke spalování štěpky z lesa, zákaz odvozu slámy z pole
8. LČR budou vyhlašovat soutěže pro lesní těžbu s podmínkou ponechání podrcené štěpky v lese
9. Aktualizovat Studii Větrná eroze v Jihomoravském kraji s cílem rozšířit spektrum listnatých dřevin
10. Vytvořit dotační titul pro LČR na výsadbu a obnovu větrolamů
11. Zařazení vodních nádrží na PUPFL do opatření, která jsou určena k podpoře funkcí lesa
12. Výstavba nových vodních děl – Borovnice, Kuřimské Jestřebí, Terezín
13. Povinnost měření odběrů povrchových vod a přenosu měřených dat správci povodí v reálném čase
14. Vytvoření marketinkového fondu pro minimálně 10 zemědělských komodit
15. Navýšení hladiny střední nádrže NMN o 35 cm
16. Nový manipulační řád Vranov. Souhlas NP – MŽP
17. „Rychlerostoucí“ dřeviny i na I. a II.

Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

18. Používání glyfosátu na jaře
19. Zvýšení ploch vinic v JMK o 10 000 ha
20. NE kaly z ČOV na ZPF – při produkci max. 200 tis t sušiny a 4 mil. ha ZPF = průměrně 50 kg/ha
21. OP VZ Metodika výpočtu újmy, sladit zákon o ZPF, katastrální a o zemědělství
22. Propojování soustav – problém ochoty vlastníků infrastruktury, problém najít spolehlivý zdroj, problém „tahání se o vodu“ mezi soustavami v případě nedostatku vody v celém JMK
23. Dotace ČOV pod podmínkou odstraňování P, potřeby JMK a zdroje (SFŽP, MZe). Dříve SFŽP z OPŽP každoročně dotoval asi 4 mld. Kč vodohospodářské stavby, nyní to bude asi 1,7 mld.

- Další informace viz příloha č. 1 – slide 22–32.

- **Usnesení č. 5:**

- Pracovní skupina pro životní prostředí bere na vědomí:

- souhrn práce za minulé období a
- informace o aktivitách JMK a KrÚ JMK.

- Přítomna nadpoloviční většina všech členů PS

- **Usnesení konsensuálně**

- **Usnesení č. 6:**

- Pracovní skupina pro životní prostředí doporučuje využít souhrn představených informací jako základ pro vytvoření materiálu Strategie „VODA pro JMK“.

- Přítomna nadpoloviční většina všech členů PS

- **Usnesení konsensuálně**

- **B) Novela zákona o odpadech (185/2001 Sb.)**

- **§ 21** Zvláštní ustanovení pro skládkování odpadů: (7) Na skládky je od roku 2024 zakázáno ukládat směsný komunální odpad a recyklovatelné a využitelné odpady stanovené prováděcím právním předpisem.

- **Hrozby:**

- Předpokládané datum zákazu skládkování nevytříděného komunálního odpadu se odkládá o 6 let z roku 2024 na rok 2030.
- Potřeby ŽP opět převálcovaly zájmy skládkařů.
- Politici ustupují z obavy zvyšování cen za likvidaci odpadů.
- Starosta chce být zvolen, brání se navýšení poplatků.

- **§ 30**

- (1) Na skládky je od roku 2024 zakázáno ukládat odpady, jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6.5 MJ/kg, odpady, které nesplní parametr biologické stability AT4 vymezený v příloze č. 9, a odpady, které je za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat.

- = Zbytkový odpad – Nárůst cen VŠECH ZPŮSOBŮ odstraňování odpadů – nekonkurenceschopné.

- **Avízo:**

- Skládkování bez hranic. Pod tlakem skládkových lobby, obcí, které jsou manipulovány k odporu s tím, že údajně to zvýší náklady na odstraňování odpadů – toto není pravda.

Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

- Nejistota podnikatelů, obcí, provozovatelů zařízení na recyklaci, třídění, energetické využití.
- POH, oběhové hospodářství, nesplnitelné závazky.
- Ztratíme kohezní fondy.
- 4 letá kampaň vniveč.
- Další informace, vč. srovnání návrhů poplatků za r. 2017 a 2019 dle zákona 185/2001 Sb. viz příloha č. 1 – slide 33–40.

- **Usnesení č. 7:**
- Pracovní skupina pro životní prostředí doporučuje RSK JMK přijmout usnesení:
- JMK žádá o
 - ponechání termínů a výše zateb dle navrhované Přílohy č. 8 k zákonu 185/2001 Sb., o odpadech a
 - dodržení znění § 21, odstavec (7) v připravované novelizaci zákona o odpadech.

- Přítomna nadpoloviční většina všech členů PS

- **Usnesení konsensuálně**

C) Diskuze o návrzích témat pro další jednání PS

- Na základě definovaných problémů v oblasti životního prostředí v území JMK a aktuálnímu stavu rozpracovanosti možných řešení bylo domluveno, že PS se při svých nadcházejících jednáních bude i nadále zabývat těmito problémy. V případě, že by někdo z členů chtěl PS navrhnout nové téma k projednání, je toto vítáno. Návrhy témat je možno zasílat emailem na adresu havir.frantisek@kr-jihomoravsky.cz.

10. Závěr

- Pan Ing. František Havíř poděkoval za účast na jednání PS a diskuzi. Jednání PS bylo ukončeno ve 14:50 hodin.

Výstupy z jednání pracovní skupiny pro životní prostředí:

Přijatá usnesení:

Usnesení č. 1:

- Pracovní skupina pro životní prostředí navrhuje RSK JMK přijmout usnesení:
- RSK JMK žádá:

- o zrušení všech dotačních titulů nebo pobídek ke spalování štěpky z lesa, stejně jako zákaz odvozu slámy z pole pro jiné použití než v živočišné výrobě,
- ministra zemědělství, aby LČR vyhlášovaly soutěže pro lesní těžbu s podmínkou ponechání podrcené štěpky v lese.

Usnesení č. 2:

- Budování mokřadů a rybníků bez možnosti regulace:
 - je opatření v krajině vítané z pohledu potřeb a rozmanitosti životního prostředí a krajiny,
 - není však opatření k zadržování vody v krajině.

Usnesení č. 3:

- Pracovní skupina pro životní prostředí opakuje požadavky na zvýšení kompetencí SPÚ při KPÚ a na navýšení rozpočtu SPÚ.
- Pracovní skupina pro životní prostředí navrhuje, aby SPÚ zpracované PD byly předané obcím, které mají zájem a zrealizují společná zařízení, obsažená v KPÚ, s podporou SFŽP rychleji než SPÚ.

Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

- **Usnesení č. 4:**
- Pracovní skupina pro životní prostředí navrhuje RSK JMK přijmout usnesení: Jihomoravský kraj požaduje vytvoření nového dotačního titulu – Obnova a výsadba větrolamů v JMK – v rámci PRV pro období 2021 - 2027 za podmínek platných pro lesní porost.

- **Usnesení č. 5:**
- Pracovní skupina pro životní prostředí bere na vědomí:
 - souhrn práce za minulé období a
 - informace o aktivitách JMK a KrÚ JMK.

- **Usnesení č. 6:**
- Pracovní skupina pro životní prostředí doporučuje využít souhrn představených informací jako základ pro vytvoření materiálu Strategie „VODA pro JMK“.

- **Usnesení č. 7:**
- Pracovní skupina pro životní prostředí doporučuje RSK JMK přijmout usnesení:
 - JMK žádá o
 - ponechání termínů a výše zateb dle navrhované Přílohy č. 8 k zákonu 185/2001 Sb., o odpadech a
 - dodržení znění § 21, odstavec (7) v připravované novelizaci zákona o odpadech.

- **Usnesení č. 1, 4 a 7** budou garantem PS – panem Ing. Havířem – navrhnutá ke schválení na 17. zasedání RSK JMK dne 22.2.2019.

Přílohy:

- Příloha č. 1 – PS RSK 28.01.2019

Zapsal: Mgr. Vojtěch Kasina, v. r.

Schválil: Ing. František Havíř, v. r.